

XIPRERET

ANY XXXI - Núm. 333 - FEBRER 2010

Preu 1.- €

BUTLLETÍ D'INFORMACIÓ DE L'ATENEU DE CULTURA POPULAR

DE L'HOSPITALET (08901), DIGOINE, 33 (PROVISIONAL) - MEMBRE DE LA FED. D'ATENEUS DE CATALUNYA

AGENDA CULTURAL

PROGRAMACIÓ PER AL MES DE FEBRER

DIMARTS 16, a 2/4 de 8 del vespre a la sala d'actes de la Regidoria, **Conferència** a càrrec de la Sra. Dolors Marín i Silvestre, historiadora i escriptora. “**Monturiol, inventor del submarí i socialista utòpic**”.

DISSABTE 20, a les 8 del matí. Excursió “**Coneguem Catalunya**” núm. 267 a Osona. Visita a la Casa Museu Verdaguer de Folgueroles. Dinar a Tavèrnoles. Inscripcions el dilluns dia 8.

EN PREPARACIÓ PER AL MES DE MARÇ

DISSABTE 20, a les 8 del matí. Excursió “**Coneguem Catalunya**” núm. 268 a Les Fonts del Cardener. Dinar a Sant Llorenç de Morunys. Inscripcions el dilluns dia 8.

DISSABTE 27, a les 10 del matí. Visita cultural guiada a la **Casa de la Festa Major de Vilafranca del Penedès**. Inscripcions a secretaria fins al dia 19 de març.

**ÉS OBERTA LA INSCRIPCIÓ PER A TOTS ELS
TALLERS**

Recordeu que són places limitades

Més informació al telèfon: 93 337 05 78

ateneu@ateneulh.cat

Visiteu la nostra pàgina Web <http://www.ateneulh.cat>

EDITORIAL

En la reunió de la Junta de l'Ateneu que va tenir lloc el passat 25 de gener es va decidir celebrar l'assemblea de socis de l'entitat, corresponent a aquest 2010, el proper diumenge 7 de març. La trobada serà una ocasió immillorable per compartir les darreres informacions relacionades amb el nou local, així com per avaluar com ha anat el curs passat i plantejar els reptes del futur. No cal dir-vos, que ens agradaria comptar amb la vostra assistència.

D'altra banda, volem fer-vos saber que hi ha programada una conferència de l'Ateneu pel dimarts 16 de febrer d'enguany. Es tracta de *Monturiol, inventor del submarí i socialista utòpic*, que la historiadora Dolors Marín ens oferirà a la sala d'actes de la Regidoria. La xerrada promet ser molt interessant, tant pel tema que es tractarà, com per la personalitat de la conferenciant. Us hi esperem!

Quan s'està confeccionat aquest editorial ha saltat la polèmica sobre la nova Llei del Cine impulsada per la Generalitat, que preveu que un 50% de les còpies de les pel·lícules que es distribueixin a Catalunya siguin en català, a causa de la qual els exhibidors han anunciat una vaga empresarial per al dilluns 1 de febrer. Una bona colla de cines tancaran, entre ells tots els de l'Hospitalet. Aquest tipus de pressions mostren el poc respecte que tenen alguns per aquest nostre país, que no intenta res més que defensar la seva llengua i protegir-la.

HOSPITALENCS SINGULARS

ROSSEND ARÚS I ARDERIU

(Barcelona, 16.07.1847 – 22.08.1891)

Escriptor, periodista i dramaturg.

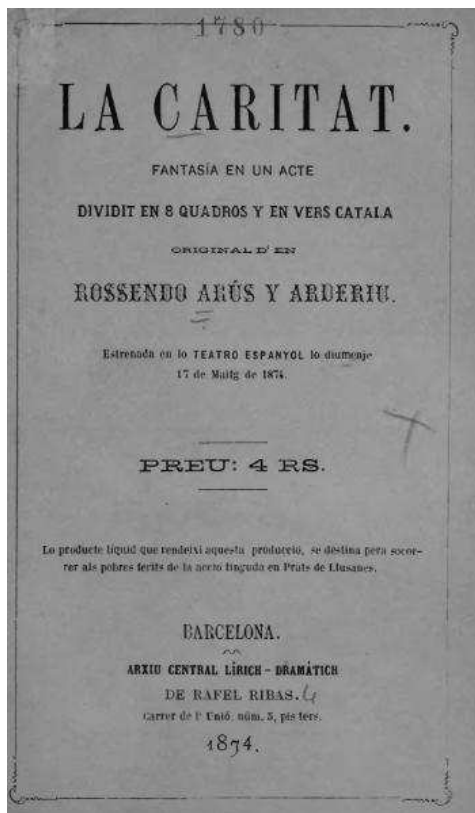
Malgrat que Rossend Arús no va néixer a l'Hospitalet tenia un gran lligam amb la nostra població, ja que hi passava llargues temporades allotjat a la casa pairal dels avis.

El seu pare, Pere Arús i Cuixart, se'n va anar a viure a Barcelona, on va muntar un magatzem d'ultramarins i colonials a l'engròs que prosperà molt de pressa. Això, i també el fet de ser fill únic, li va permetre poder dedicar-se exclusivament a les seves dues vocacions: la literatura i la filantropia, deixant en mans del seu soci i amic, Antoni Farnés, la bona marxa dels assumptes comercials.

Un oncle seu, Jaume Arús i Cuixart, fou batlle de l'Hospitalet en diferents etapes (1839-40, 1856, 1857-58, 1874 i 1875-76) i va ser fundador del *Centro económico agrícola e industrial*, més conegut com *El Casino del Centre*.

Rossend Arús en va ser soci, així com de l'*Harmonia*, entitats completament diferents i sovint enfrontades i rivals. Ell, però, aconseguí fer amics de totes les condicions entre la gent de la vila i mantenir bones relacions amb tothom.

Va escriure en castellà i català per a la premsa i el teatre. Col·laborà al *Diari Català*, a *La Llumenera de Nova York*, a *La*

Campana de Gràcia i a *L'Esquella de la Torratxa* amb regularitat. Escrigué més de quaranta comèdies en català, (influïdes per Serafí Pitarrà) destacant entre el 1873-1876: *Mai més monarquia*, *Lo Comte en Jaume*, *La Llúcia dels cabells de plata*, *La Caritat*, etc. També va col·laborar amb Joaquim M. Bertrina (*El nuevo Tenorio*), i amb Vidal i Valenciano (*La taverna*).

En col·laboració amb Josep M. de Lasarte i Janer va escriure *El doctor Lorenzo*, que es va estrenar al Teatro Novedades, i *Justícia Catalana*.

Participà en la fundació de Tertúlia Catalana, *Societat Floral* i *Lo Nin Guerrer*, on va estrenar algunes obres de teatre.

Cultivà la poesia en català, sovint de caire humorístic, i va fer nombroses traduccions i adaptacions del francès. Fou secretari del primer Congrés Catalanista i un dels darrers presidents de la *Societat del Born* "*Filantropia i diversió*", que organitzava les *Grans Festes de Carnestoltes*.

Era poc coneguda la seva filiació francmaçònica. Maçó des de 1866 dirigí i publicà un *Diccionario Enciclopédico de la Masoneria*, en dos volums de més de 700 pàgines cada un, amb moltes il·lustracions. Ell mateix s'autotitulava: *Grado 33 del Rito Escocés, Miembro Honorario de los Supremos Consejos de Portugal y de España*; va ser fundador de l' *Augusta Lògia Avant de Barcelona* de caire catalanista, de la qual esdevenir *Mestre Venerable*, i, el 1886, en l'*Asamblea Constituent de la Lògia Simbòlica Regional Catalana*, fou escollit *Gran Mestre de la maçoneria catalana*.

Republicà i simpatitzant de Francesc Pí i Maragall, tot i que no va militar mai en cap partit, participà activament en la proclamació a Barcelona de la Primera República Espanyola.

En les seves darreres voluntats, disposà la creació i el manteniment de la *Biblioteca Arús*, la primera biblioteca pública de Barcelona, amb un fons de més de 28.000 volums.

També va deixar un llegat per a construir una casa consistorial i unes escoles a Das (La Cerdanya), on va néixer la seva mare, i un altre, molt important per a la nostra ciutat, en record del seu pare, per a construir la nova ***Casa de la Vila***, fet del qual els seus hereus de confiança, *Valentí Almirall* i *Antoni Farnés*, informaren a la Corporació Municipal el mes de maig de 1894.

Bibliografia

"Hospitalencs d'ahir" Francesc Marcé i Sanabra

ANTONIA CALDÉS

CONVERSES

Respon: Miquel Ferrà
Nat: Barcelona
Edat: 54 anys
Professió: Pintor

Miquel Ferrà és un artista nat, pintor i escultor. Moltes de les seves obres han estat exposades a l'Hospitalet en diferents llocs i dates. Ell mateix ens ho explica en aquestes pàgines.

Ets nascut a Barcelona, però la teva infantesa va transcórrer entre diverses poblacions. Quins records guardes amb més afecte d'aquells anys?

És cert, vaig néixer a Barcelona, tot i que els meus primers tres anys els vaig passar a Palma de Mallorca, on els meus pares vivien per motius laborals. A partir de llavors la meua mare i jo vàrem traslladar-nos a Barcelona.

En aquells primers anys jo vivia amb la Sra. Júlia que es feia càrrec de mi ja que la meva mare havia de treballar tot el dia. Tinc molts bons records d'aquests anys, sobretot dels estius que passava a Almassora, lloc d'on era la Sra. Júlia i on m'agradava molt anar.

De les escoles a les quals vas assistir en la teva infància i adolescència, alguna d'elles va representar un salt qualitatiu important en la teva formació?

Primer vaig anar al Col·legi Sant Josep Oriol, al carrer de Villarroel, ben a prop d'on vivia llavors. Quan vaig complir els vuit anys es va produir una millora important en la situació econòmica familiar. Vam canviar de casa, de barri i també d'escola. Vaig anar a estudiar intern a la Salle Bonanova, la qual cosa representà un canvi radical.

Sembla que la teva família volia que estudiessis alguna carrera, com metge, arquitecte, advocat, però els professors que tenies en aquell moment van aconsellar que et dediquessis al món de l'art i deixessis l'escola. A què era deguda aquesta postura dels mestres?

De ben petit ja m'agradava molt el dibuix. Sempre destacava en aquesta assignatura i tenia clar que era el que volia fer. La meva mare no volia que em dediquéssis a l'art, ja que considerava molt complicat poder-se guanyar la vida essent artista. La seva il·lusió era que estudiés una carrera socialment reconeguda.

Els meus professors veien clar que l'art era el que em podia anar bé. A la Bonanova van fer-me un examen psicotècnic que ja indicava clarament que era el camí de l'art el que havia de seguir.

Diuen que de noi tímid, modest i amable, vas passar a noi apassionat, inconformista, rebel i gelós de la teva llibertat.

És cert que era un nen que no destacava i passava desapercebut, més aviat tímid. Així que vaig anar creixent, la meva personalitat va anar canviant i podríem dir que va explotar tot el que fins aquell moment estava latent. També és veritat que la idea de llibertat va ser i segueix essent fonamental en la meva vida.

Vas deixar l'escola i et vas posar a treballar, però les feines que feies no et satisfien i et vas matricular a l'Escola Massana. Al cap de poc temps, vas deixar la feina i et vas dedicar completament a la pintura. Tan forta era la teva inclinació per arribar a aquest extrem?

Després de treballar en més de deu feines diferents, vaig poder comprovar que l'única feina que m'omplia i l'única que tenia sentit era la de dedicar-me a la pintura. Sempre he cregut que, si un vol fer quelcom important en aquest món, ha de renunciar a moltes coses per dedicar-se plenament a l'art. Per tant, vaig assumir el risc d'una vida difícil, ja que viure de la pintura no és gens fàcil.

Com va ser que coneguessis els germans Jaume i Pere Reventós de l'Hospitalet? Què va representar per a tu aquesta amistat?

Al Jaume Reventós, el vaig conèixer en la celebració del Premi de Pintura i Escultura Ciutat de l'Hospitalet, ell era membre del jurat. Després vaig conèixer al seu germà Pere, que era qui portava el dia a dia de la impremta Reven que els dos germans tenien al carrer de Rossend Arús.

En Jaume Reventós i Martí, per a tu va ser un gran amic, mestre, conseller en la teva vocació artística i mecenes. Tenia molta obra teva, oi?

Amb el Jaume Reventós, va haver-hi molta relació ja que jo passava a diari per la seva impremta, on fèiem llargues tertúlies. Parlàvem d'art i de pintura, em donava consells i he de dir que em va ensenyar moltes coses.

Vaig convertir-me en l'artista de qui més obra tenia en la seva col·lecció. Certament va ser una persona molt important per a mi.

Ens podries explicar quan i com es va crear el GAH (Grup Artístic de l'Hospitalet)? I quants anys va estar vigent?

Com a conseqüència del concurs abans esmentat i també pel fet d'estar a l'Escola Massana, vaig conèixer tota una sèrie de companys que estudiaven com el meu amic d'infància Jaume Ros Vallverdú i com jo mateix a l'Escola Massana.

L'Àngel García, el Mateu Rodríguez i el Jaume vivien a l'Hospitalet, el Jaume Casadevall, a Sant Joan Despí i en Jesús Caballero i jo, a Barcelona. La idea era ajuntar esforços compartint taller i treballant conjuntament en l'art. Vam fer de l'Hospitalet la nostra seu i vam realitzar un munt d'exposicions. El GAH va estar en actiu durant uns sis anys, des del 1973 fins al 1979.

El GAH sembla que et va motivar molt, però va tenir algun efecte especial en la teva obra?

El que va passar amb el GAH és que es va anar desintegrant ja que el compromís, la dedicació i el ritme de treball era molt desigual entre

nosaltres. Crec que no pot dir-se que el grup tingués cap influència en la meua obra. Més aviat va haver-hi un efecte invers durant un temps quan vaig desenvolupar la teoria Tetradimensional, amb les experiències que van seguir-la i l'exposició del gran Cub als Amics de la Música. Durant un temps va ser el grup qui va treballar a partir d'aquesta idea que anava desenvolupant.

Quina va ser la teua primera exposició? De totes les que has fet, de quina et consideres més satisfet? I de quina guardes un record especial?

La primera exposició va ser la de la Sala dels Amics de la Música el 1974. Va representar la meua presentació a l'Hospitalet. Dos anys més tard vaig fer la que he citat abans que es titulava Exposició Tetradimensional a la mateixa sala. Al 1979 vaig inaugurar la meua primera mostra individual al Museu d'Història de la Ciutat i el 1988, realitzo una exposició important d'obra mitològica amb més de cent quadres al Centre d'Art Alexandre Cirici. Aquestes entre d'altres són les mostres que podem destacar.

Actualment vius a Granollers, on tens una llum molt diferent a la de Barcelona. Aquest fet ha provocat canvis en la teua pintura?

Crec que hi deu haver influït el canvi de llum. A Granollers l'espai és molt més obert. Penso que m'ha influït també amb el tema ja que he fet durant força temps obra molt relacionada amb l'entorn natural, del riu Congost, on faig llargues passejades. El color en molts casos ha quedat afectat per la llum en la meua obra.

Avui, després de tota una vida dedicada a l'art, quins reptes tens per al futur?

Seguir treballant per fer una obra de millor qualitat cada dia, una obra que sigui realment transcendent.

Creus que l'Hospitalet d'avui continua tenint el caliu cultural i artístic que tu vas conèixer?

La veritat és que fa anys que no hi visc i per tant no crec que pugui contestar aquesta pregunta.

Tens alguna altra afecció a banda de la teua gran passió per l'art?

El passeig tranquil pel riu i la lectura.

DIADA DE REIS

*Ja brilla l'estel més lluent
sobre el Betlem que és cada llar
i a cada llar tothom espera
la bona nova dels Reis Mags*

Aquest és l'inici del poema amb el qual els Reis Mags saludaven enguany, i que van donar –un cop llegit pels patges- a cadascuna de les llars d'avis que van visitar en nom de l'Ateneu.

Ja fa molts anys (em sembla que era cap al 1985) que des de l'Ateneu vàrem posar-nos en contacte amb els Reis per si podíem ajudar-los en la seva tasca i, a més a més, ampliar-la, ja que les llars d'avis no hi eren, en principi, en el seu recorregut, però sí que sabien de la necessitat d'amor i companyia que tenen les persones que viuen en alguna d'aquestes llars.

Així doncs –i com cada any des d'aleshores- Ses Majestats començaren el dia 5 de gener, ja de bon matí a treballar, visitant algunes de les residències de l'Hospitalet: *Jericó, Feixa Llarga, La Torrassa i el centre de dia Jardinets.*

Els avis agraeixen als Reis la seva visita i els regals que els donen. Aquest acte és molt entranyable, ja que no hem d'oblidar que ells han fet arribar les cartes

dels seus fills i néts durant molt de temps per tal que rebessin les joguines i regals que demanaven.

Els Reis Mags tenen una especial atenció en les comandes que els fem, ja que el dia 22 de desembre de 2009 varen enviar una delegació

“expres” per recollir les cartes que els nens de l'escola Canigó tenien preparades abans de les vacances de Nadal. Poder donar-les en persona als missatgers reials era una garantia perquè arribessin a temps sense cap perill de pèrdua.

De fet, però, el “plat fort” és el dia 5 de gener, el dia que

de debò són presents SS. MM. *Melcior, Gaspar i Baltasar*, sense delegats que els representin.

Un cop s'acaba la “Cavalcada” a la plaça de l'Ajuntament, van cuita corrents cap al Centre Cultural Barradas, a la Rambla –sense que ningú els vegi, sobretot els nens i nenes- i aleshores comença aquest acte ple de màgia per als infants, que reben de mans del Rei que han escollit un regal, preludi dels que després trobaran a casa seva l'endemà 6 de gener.

Fa tant de goig veure la sala d'actes del Barradas plena de gom a gom de pares, avis, oncles, amics... que acompanyen la quixalla...!

I també mirar la carona expectant dels més petits, amb una barreja de por, d'il·lusió, de no saber ben bé el que passa.

És un vespre molt bonic, i SS. MM., tot i la gran tasca que tenen després, gaudeixen amb aquest contacte directe amb els nens, perquè quan passen per cada llar ja han d'estar dormint.

Enguany, vuitanta sis va ser el nombre de nens i nenes dels quals els seus familiars van sol·licitar ser rebuts pels Reis d'Orient i, que esperem poder tenir l'any que ve i, si pot ser augmentat.

Us agraïm la vostra assistència amb els versos finals de la *Salutació dels Reis Mags*.

***Obriu de bat a bat les portes,
obriu-les amb el cor content,
i que entrin a la vostra casa
els tres Reis Mags d'Orient***

**Text ANTÒNIA CALDÉS
Fotos JOAN FERRER I TONI PRATS
Poema TONI PRATS**

VISITA CULTURAL ALS MUSEUS DEL PALAU REIAL

El passat dissabte 16 de gener, ens vàrem trobar, a les 9 del matí, uns quants socis i sòcies i amics i amigues i, com a cap de colla el Miquel, per una matinal cultural al Palau Reial de Pedralbes, l'edifici vuitcentista situat enmig d'una àmplia zona de jardins, on actualment hi ha ubicats el *Museu de Ceràmica de Barcelona*, el Museu de les Arts Decoratives i el Museu Tèxtil i d'Indumentària, que tenen tots tres les col·leccions permanents.

Però anem a pams. Arribant a l'entrada, ja es pot veure els jardins i una petita cascada i, tirant amunt, ja trobem l'edifici majestuós i als seus

peus un petit estany envoltat de geranis. Anem cap a l'entrada, i ens sorprèn el vestíbul que està molt bé, però quan aixequem el cap quedem meravellat amb les pintures del sostre i el llum que en penja. No ens entretenim que hi ha molt per mirar.

Pugem a la primera planta, a mà dreta trobem el Museu de Ceràmica (fundat el 1966, però ubicat al Palau des del 1990). Comencem la visita que és lliure, tot està molt ben etiquetat, és qüestió de paciència.

La col·lecció presenta obres significatives per la seva singularitat i valor artístic, des del segle X fins al XXI. Destaquen les peces medievals del període almohade, les produccions mudèjars d'Aragó Catalunya i València, la pisa hispanomoresca de Paterna i Manises, les vaixelles i rajoles policromades del Segle d'Or, els exemplars d'època Rococó d'Alcora, les creacions dels artistes contemporanis. El museu té 18 sales permanents, és molt difícil esbrinar quina peça és la més bonica o original, totes tenen el seu encant. La col·lecció de plats dintre de cada estil és preciosa i també els gerros, i no parlem de les rajoles de cuina. Us ho recomano, si no hi heu estat, val la pena anar-hi.

Ara anirem a la mateixa planta, però a la banda esquerra, on hi ha el Museu de les Arts Decoratives. L'exposició es titula "De l'objecte únic al disseny de producte". Planteja un recorregut cronològic en dues parts

La primera mostra, amb l'exhibició de 297 peces, l'evolució de les arts de l'objecte, des del romànic fins al romanticisme i el naixement del disseny de producte amb la Revolució Industrial. Aquí també et trobes

que no saps que triar, però em va cridar l'atenció els capçals de llit i les calaixeres. Una meravella tant d'un estil com d'un altre. També algun tapís i les parets són veritables quadres. Els artesans d'aquells temps eren grans artistes.

El segon àmbit se centra sobretot en el recorregut pel desenvolupament del disseny de producte amb l'exhibició de 442 peces que són representatives del disseny industrial a Espanya. Entre altres estris hi ha la fregona (es va inventar l'any 1964). En el disseny es pot comprovar també la gran evolució que hi ha hagut durant els últims 50 anys. És molt interessant també veure aquesta exposició.

Ara hem de pujar a la segona planta, trobem el Museu Tèxtil i d'Indumentària, la nova exposició es titula *"El cos vestit"*. Explica com el vestit modifica la imatge del cos mitjançant,

unes accions que tendeixen a comprimir-lo i alliberar-lo alternativament, des del segle XVI fins ara.

És molt interessant perquè es veu la innovació, tant de teixit com d'estil i formes.

També cal fer esment de la col·lecció de joieria integrada per prop de 500 peces elaborades i produïdes a Espanya, aquí també es pot veure l'evolució que ha tingut l'orfebreria.

Hi ha tants vestits antics i de la nostra època que no saps quin triar, però la moda com altres coses també ha fet grans canvis, és una gran exposició que no es pot deixar de veure.

Tornem a la realitat, tot plegat ha sigut un viatge en el temps i, per tocar de peus a terra farem una passejada pels jardins, una visita molt enriquidora, cadascú que triï el que més li agradi, per mi el millor ha sigut un pessic de cada museu i la companyia de tots plegats.

Text: M. ÀNGELA PIÉ
Fotos: ATENEU

Excursió “CONEGUEM CATALUNYA” núm. 266 al Maresme, assistència a la representació de “ELS PASTORETS” a la sala Cabañes de Mataró. Dissabte 23 de febrer de 2010

A causa de la proximitat de Mataró, vàrem sortir una hora més tard del que estem habituats. Arribats a Mataró vàrem esmorzar a la cafeteria de l'edifici del Teatre Cabañes.

A les 11 entràrem a l'antiga presó situada davant per davant del teatre, per visitar la Gran Exposició de Pessebres. Ens dividiren en dos grups, seguint itineraris distints. Entrant el primer grup contemplàrem un pessebre monumental dins d'una vitrina de 4 metres d'amplada, on es representen diversos diorames, amb l'Anunciació, l'aparició de l'àngel

als pastors, l'arribada dels Reis Mags, amb música, jocs de llum, etc.

Repartits per les diferents dependències de l'antiga presó trobàrem tota mena de pessebres. Un d'ells amb tempestes de llamps i trons, d'aigua i neu; altres amb tallers

de fuster on treballa Sant Josep i Jesús petit ajudant-lo, tota mena de Naixements, Anunciacions, Adoració de pastors, caigudes d'aigua, sínies, masies, pescadors, dimonis, coves, etc. Unes veritables meravelles.

Finalment hi una sala de figures. De fusta d'olivera, figures d'Itàlia, de Mèxic, d'Equador, del Perú, de Colòmbia, d'Àfrica, etc., esglésies de Taüll, Tavertet, Sau i Berga. Innombrables caganers, masies i figures de l'escola d'Olot.

Després d'un passeig fent temps, entràrem al teatre Cabañes. Començàrem pujant a l'amfiteatre, on ens donaren tota

mena de dades de la seva història: Les primeres representacions dels Pastorets a Mataró van ser pel Nadal de 1916 d'una forma molt modesta; la sala era la mateixa que la del cafè i quan hi havia representació calia desplaçar les taules del cafè i col·locar-hi les rengleres de cadires, no hi havia teló, l'escenari era una modesta

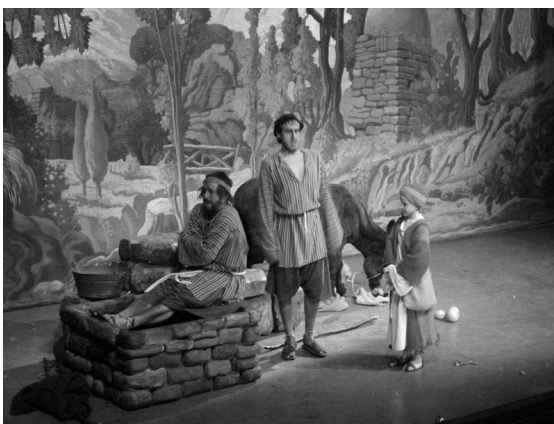
tarima, no hi havia on penjar els decorats, etc.

Pell mes d'abril de 1933 es va inaugurar el teatre batejat amb el nom de "Sala Cabañes" com a record i homenatge al que havia estat president del Centre Catòlic durant vint-i-quatre anys, l'arquitecte Emili

Cabañes i Rabassa.

La sala d'espectacles ocupava una superfície de 469 metres quadrats. L'escenari disposava de tots els requisits tècnics: telar i maquinària de tramoia, soterrani, escotillons, cabina de distribució elèctrica, dependències per als tècnics, lavabos i vestidors per als actors. L'espai destinat al públic era capaç per a 652 espectadors, entre butaques de llotja, platea i amfiteatre.

Anàrem a l'escenari i al soterrani, on veiérem les plataformes

especials per a fer sortir i amagar el dimoni, la forma en què preparen els efectes especials, com llencen fum a l'escenari, com es projecten els llampecs, el foc, els explosius amb magnesi, etc.

Acabada la visita ens traslladàrem a Sant Pol de Mar per dinar a l'Escola Universitària d'Hostalera i Turisme, on vàrem poder gaudir

d'un bufet lliure de gran qualitat. Després de la sobretaula tornàrem a Mataró per assistir a la representació dels Pastorets al teatre Sala Cabañes.

Els Pastorets de Mataró, declarats Patrimoni Cultural de la ciutat el

1981 són un espectacle musical de gran format, amb canvis espectaculars d'escenografia, amb molts efectes especials de llum i foc, on intervenen més de 350 persones.

Aquesta representació dels Pastorets de Ramon Pàmies consten de tres actes i un epíleg. En el primer: La temptació de Naïm, Camí de Jerusalem i

les Esposalles. En el segon: La lluita entre el Bé i el Mal, la Casa de Maria, la mort de l'Ase, i el retorn de Fill Pròdig. En el tercer: Maria i Josep cerquen hostatge, les sorpreses d'en Jonàs, l'Anunciació als pastors, pels voltants de Betlem i el Naixement. A l'epíleg: de la Llum a les Tenebres i de les Tenebres a la Llum.

A la propera excursió del 20 de febrer visitarem la Casa Museu Verdaguer de Folgueroles i farem la calçotada a Tavèrnoles, us hi

podeu apuntar el dilluns dia 8. El dissabte, també dia 20, del mes de març anirem a Les Fonts del Cardener i dinarem a Sant Llorenç de Morunys. Inscripcions el dilluns dia 8 d'aquell mes.

Text MARTI GUERRERO
Fotos VIQUIPÈDIA

CLOENDA ANY JOAN AMADES

A tot Catalunya l'any 2010 va ser declarat **ANY AMADES**. Un merescut homenatge a la persona de Joan Amades, l'home a qui devem molt tots els catalans per la gran tasca de preservar la nostra cultura popular.

El diumenge 17 de gener es celebrà la clausura d'aquest any que se li havia dedicat amb un acte simbòlic i conjunt a tot el país, en aquells pobles i ciutats que s'hi havien adherit.

L'Ajuntament de l'Hospitalet com no podia ser d'altra manera, també organitzà una trobada.

L'hora prevista a tots els llocs que hi participaven era les 12 del migdia. L'acte de la nostra ciutat s'encapçalà amb unes paraules del senyor Mario Sanz, regidor de Cultura, a continuació el Grup Verba ens llegia dites i refranys recollits per Amades, alguns referents a l'Hospitalet, i tot seguit la senyora Matilde Marcé llegia el manifest comú.

El temps no ens va acompanyar, un plugim persistent va impedir que l'acte es celebrés al carrer com estava previst i es traslladà al vestíbul de l'Ajuntament. Ara sí, a la plaça, s'enlairaren uns globus blancs amb l'efígie de Joan Amades per finalitzar la cloenda.

CARME JORBA

SORTIDA ESPECIAL

RESIDÈNCIA DE LÉS (Vall d'Aran)
Viatge del 22 al 29 d'octubre de 2010

INFORMACIÓ I INSCRIPCIONS A SECRETARIA
PLACES LIMITADES

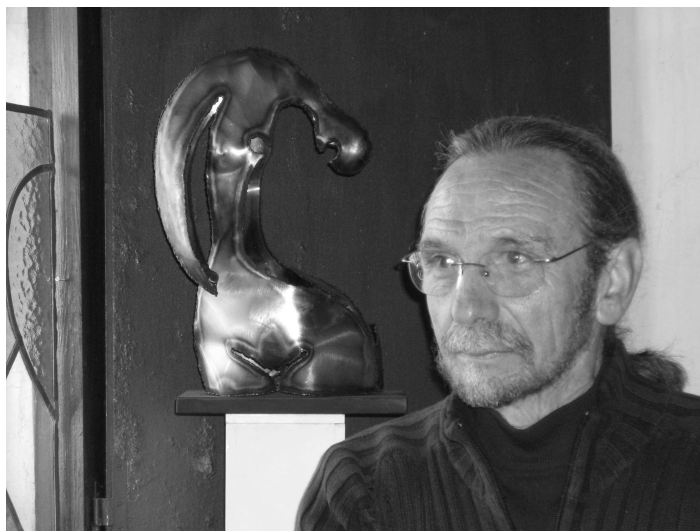
PREMIS DE RECONeixEMENT CULTURAL DEL BAIX LLOBREGAT

FERRAN SORIANO

En el marc del Poliesportiu d'Esparreguera, habilitat a l'efecte, va tenir lloc l'acte de lliurament dels premis esmentats, durant el sopar de gala que va reunir unes 300 persones.

El Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat organitza aquests premis des del 1999. Unes 60 persones analitzen les nominacions que es fan arribar i voten de manera lliure i autònoma.

Entre els 9 premis que es van lliurar, el premi Antoni Serra i Fiter fou per a l'escultor i pintor Ferran Soriano, una persona prou coneguda a l'Hospitalet on viu i on ha exposat diverses vegades i té obres públiques en diversos indrets de la ciutat, a Santa Eulàlia, a la cruïlla de

Josep Tarradellas i Isabel la Catòlica, a Bellvitge i a la Florida, com en molts altres llocs. A Barcelona, als Jardins de la Masia de Can Barça, a l'Hospital de Sant Pau, etc. A Tarragona, Lleida, Mallorca, Perpinyà, Madrid, Nova York, etc.

També ha fet exposicions a diverses ciutats espanyoles, a França, Holanda, Bèlgica, Rússia, Nova York, Chicago...

Des del Xipreret, l'Ateneu el felicita de tot cor per aquest nou guardó que de segur no serà l'últim.

ATENEU

COMIAT

Ja no sé escriure, ja no sé escriure més.
La tinta m'empastifa els dirs, les venes...
-He deixat al paper tota la sang
¿On podré dir, on podré deixar dit, on podré inscriure
la polpa del fruit d'or sinó en la sang,
la tempesta en la sang sinó en la sang,
l'arbre i el vent sinó en el vent d'un arbre?
¿On podré dir la mort sinó en la meva mort,
morint-me?
La resta són paraules...
Res no sabré ja escriure de millor.
Massa a prop de la vida visc.
Els mots se'm moren a dins
I, jo visc en les coses.

Josep Palau

DUSOS I MADUSOS

7. Uns altres que poden desaparèixer

Els últims temps s'ha anat estenent el verb **apropar**. No hi ha res a dir, més ben dit, hi ha molt a dir. Aquests mots que tot d'una s'escampen arreu signifiquen que la paraula o paraules que vénen a substituir poden passar a millor vida, i diem això perquè fins ara usàvem **acostar** i **atansar**. El primer (**acostar**) ha estat escombrat del llenguatge escrit i ràdio-televisat, i **atansar**, fa temps que no el sentim dir a Barcelona. Això vol dir alguna cosa: la seva possible desaparició.

Passa el mateix amb l'adjectiu **proper/a** que va ocupant el lloc de **pròxim/a**, de **vinent** i de la locució **que ve**. Sentim dir: **baixo a la propera parada**, però podem seguir, com sempre, dient perfectament **baixo a la pròxima parada**, **baixo a la parada vinent** o **baixo a la parada que ve**.

8. Enraonar i parlar

En la nostra infantesa, pel que sabem, als voltants de Barcelona la gent es reunia i **enraonava**. Solament els valencians i els catalans d'origen meridional i occidental **parlaven**. Ha estat un fenomen realment curiós, probablement provocat per una més gran lectura de llibres en català. El fet és que avui dia sentim que la gent majorment **parla**, no que **enraona**. Hi ha una possible ironia en tot això perquè semblaria que per parlar ja no cal raonar, fer servir el cervell.

Altra volta ens trobem amb un fenomen que elimina un mot popular (**enraonar**) llargament fet servir.

ANTONI ROYO LLEIXÀ

AQUEST 2010 FA...

- 150 anys que va néixer a Barcelona Joan Maragall.

... I justament el mes de gener passat, la coneguda sardana *L'Empordà*, amb lletra del poeta barceloní i música d'Enric Morera, fou declarada pel Consell Comarcal de l'Alt Empordà himne de la comarca. L'acord, que ja ha estat comunicat a tots els ajuntaments perquè ho tinguin en compte en els seus actes oficials, es difondrà també pròximament a totes les escoles d'aquelles contrades.

Joan Maragall, que de jove no va voler seguir els designis familiars que el situaven al front del negoci tèxtil, es dedicà al periodisme i publicà en vida cinc llibres de poesia, amb poemes que, junt amb l'abans esmentat, es feren molt populars entre la població de l'època. Entre ells destaquen: *La vaca cega*, *El comte Arnau*, *La Fageda d'en Jordà*, *Oda nova a Barcelona* i *Cant Espiritual*. Morí a Barcelona l'any 1911.

- 100 anys que van néixer Rosa Leveroni i Màrius Torres.

Rosa Leveroni era nascuda a Barcelona i va treballar de bibliotecària a la Universitat Autònoma. Veié publicat el seu primer recull de poemes *Epigrames i cançons*, l'any 1938, amb un pròleg de Carles Riba. Estudiosa d'Ausiàs March, al final de la seva vida es vinculà al poble de Cadaqués, d'on van sorgir *Confessions i quaderns íntims*, els seus dietaris amorosos. Va morir el 1985 i va ser enterrada a Port Lligat, tal com era el seu desig.

Màrius Torres va néixer a Lleida i es llicencià en Medicina, la mateixa carrera que havien seguit el seu avi i el seu pare. Afectat de tuberculosi, a finals de 1935 ingressà al sanatori de Puig d'Olena, d'on ja no sortiria. Hi morí el 1942. Les seves poesies, que contenien una

alta musicalitat, van ser aplegades pels seus amics més autoritzats en un volum i publicades per primera vegada l'any 1947 a l'exili mexicà.

De tots dos, el butlletí *Xipreret* en publicà unes breus biografies els mesos d'octubre i novembre de 2005, any en què la nostra publicació dedicà les portades a poetes prominents dels Països Catalans. Poc coneguts entre la població, cal esperar que, enguany, en el centenari del seu naixement, la seva obra es reediti i se n'impulsi la difusió.

- 100 anys del naixement i 50 de la mort de Jaume Vicens i Vives.

Jaume Vicens i Vives havia nascut a Girona. Deixeble de Bosch i Gimpera i d'Antoni de la Torre, fou el renovador de la historiografia

catalana de la seva època i exercí una gran influència entre els historiadors catalans posteriors. Apartat per la guerra civil del món universitari on treballava, es pogué reintegrar el 1947 a la Universitat de Saragossa i l'any següent aconseguí la càtedra a la de Barcelona. Assetjat per una greu malaltia, morí a Lió l'any 1960.

Autor d'un important nombre d'obres individuals i col·lectives, és conegut popularment pel seu assaig *Notícia de Catalunya*, en el qual, de manera àgil i amena fa un acurat anàlisi dels caràcters

catalans més significatius. L'obra, que tingué una gran repercussió quan fou publicada per primera vegada l'any 1952, va estar envoltada d'una forta polèmica, ja que certes afirmacions que s'hi feien no agradaren gens a la dictadura franquista.

- 50 anys que es concedí el 1er Premi Sant Jordi de novel·la.

El primer Premi Sant Jordi de novel·la s'atorgà a l'obra *Viure no és fàcil*, d'Enric Massó, que va ser publicada per l'editorial Selecta. En aquest mateix any, Mercè Rodoreda havia presentat *La plaça del Diamant* que, tot i la bona impressió que causà als membres del jurat, finalment no li foren reconeguts prou mèrits per emportar-se el guardó.

El Premi Sant Jordi va ser instituït el 1960 pel mateix grup de persones que l'any següent fundaria l'Òmnium Cultural i va ser continuació del que des de 1947 era el Premi Joanot Martorell. En la seva relació de premiats s'hi pot trobar el bo i millor de la literatura catalana. Així, els sis guardonats a partir de 1961 foren: Josep M. Espinàs, Manuel de Pedrolo, Pere Calders, Ramon Folch i Camarasa, Estanislau Torres i Mercè Rodoreda, que, ara sí, s'emportaria el premi de l'any 1966 amb *El carrer de les Camèlies*.

- 25 anys que va morir Salvador Espriu.

Salvador Espriu va néixer a Santa Coloma de Farners el 1913, on el seu pare exercia de notari. Quan tenia 10 anys va contraure una greu

malaltia que féu patir per la seva vida. El 1935 es llicencià en Dret i l'any següent en Història. Fou un gran amic del també poeta Bartomeu Rosselló-Pòrcel, que morí el 1938. Prosista precoç i també dramaturg, la seva excel·lència literària arribaria amb la poesia, una part de la qual fou musicada i interpretada pel cantant Raimon, que la popularitzà. Va morir el 22 de febrer de 1985.

Aquest 2010, es compleixen, així mateix, 50 anys de la publicació de *La pell de brau*, una obra en què l'autor hi feia un acte d'atansament als altres pobles peninsulars i que va ser escrita

com un intent de superar la guerra civil que tant ens havia condicionat. El poemari, tot i que es va traduir a totes les llengües que compten, no va estar mai entre els preferits pel poeta.

PERE JUHÉ I ORIOL

DEMAGÒGIA

No fa pas gaire vaig poder llegir en un diari una d'aquelles cartes que els lectors envien dirigides al director del rotatiu amb la intenció que aquest les publiqui, i així fer saber el seu parer a la resta de persones que el llegeixen i així compartir la seva opinió.

Particularment he de confessar que és una de les parts del diari que m'agrada més, ja que, en cert sentit, un pot veure quina és l'opinió d'aquells que tenen l'ànim d'escriure una carta al diari sense saber del cert si se la publicaran. Dit això, també reconec que aquestes cartes no tenen perquè significar el sentiment general de la gent, ni de bon tros, sinó d'aquells que en un moment determinat s'han animat a escriure'n una.

Una de les coses que més m'ha sorprès ha estat la capacitat que tenen algunes persones de sintetitzar en quatre paraules un fet, una denúncia, una opinió sobre un tema o situació determinada i transmetre el seu sentir i opinió sense ometre res. Altres al contrari, quan has acabat de llegir la carta, encara no saps que és el que volien dir.

Els que més em sorprenen són aquells que fan l'esforç d'escriure la seva carta i que, quan, al cap d'un o dos dies la llegeixes, veus que tot plegat és referent a un tema absolutament banal i absurd i que amb els problemes que té el món, ells envien la seva carta per parlar de ...futbol.

Unes altres que m'agraden pel seu context humà són aquelles d'agraïment cap a altres persones que o bé els han ajudat recentment en algun aspecte de les seves vides o d'un familiar. Són cartes que et fan recuperar l'esperança en el gènere humà.

Tornant a la carta que em va cridar l'atenció, diré que tocava un tema en què un pot o no estar-hi d'acord, com en moltes de les coses de la vida com la política, la religió, etc. El problema era que tenia trampa.

La carta tractava sobre la nova llei que obligarà els cinemes de Catalunya a passar en un percentatge important les pel·lícules originals o doblades al català. Com bé sabem, en aquests moments el nombre de pel·lícules en català que es projecten a casa nostra fa riure i estan molt per sota de les que es passen en castellà. Un pot estar d'acord o no en aquesta nova llei, i uns la podrien entendre com un acte de protecció del feble, de la minoria, com un acte de normalitzar allò que,

per interessos econòmics (i no tan econòmics), havia esdevingut antinatural. Per altres podria significar un atac a la llibertat de la gent i de les empreses, un acte d'imposició que alguns fins i tot titllarien d'antidemocràtic. Tothom pot tenir la seva opinió. Però a vegades la manera de presentar les coses fa que un, que podria o no tenir la raó, la perdi completament. I una manera de fer-ho és per la manipulació i la demagògia.

L'autor de la carta criticava la nova llei i argumentava que si ara es feia això en el cinema, que també s'hauria de fer, però a l'inrevés, en el teatre, on la majoria d'obres que es representen, tant a Barcelona com a la resta de Catalunya, són en català. I evidentment, no es va estar de criticar la llei d'educació, exigint que aquesta s'apliqui amb un percentatge més beneficiós per al castellà.

I aquí acabava la carta. I aquest era el parany.

Perquè només mencionava els potser dos únics punts en què podríem estar en un cert grau de superioritat envers l'idioma majoritari de l'estat (i per mi encara seria discutible). La resposta és ben senzilla: perquè, gairebé, no n'hi ha més on fotre la banya. Potser la ràdio?

Per què no parlava d'altres aspectes de la vida cultural i social en què encara hi estem per sota, i, en alguns casos, a anys llum.

Per què no tractava temes com la televisió? on gairebé el 80% o 90% dels canals de la nova TDT són en castellà, i no parlem de les televisions de pagament, ja siguin per cable o per via telefònica on l'oferta en castellà es dispara. I, si analitzem el valor de la televisió per la seva influència social, el greuge encara seria molt superior.

Per què no parla dels diaris i les revistes? Hi ha molts altres exemples. No està permès parlar la nostra llengua ni al Parlament espanyol ni al Senat. El català no és idioma oficial a Europa en bona part per la manca de suport d'aquells que diuen representar-nos i que hi van votar en contra. A la judicatura, en molts casos, no s'admet que es faci servir el català. L'etiquetatge dels productes que comprem pot venir en cinquanta llengües, però no en català. I així podríem seguir per altres vessants de la vida, que ara no em vénen al cap però que potser a vosaltres sí. Afegiu-les i així m'ajudeu a completar l'article.

M'agraden les cartes als diaris, però que la demagògia la deixin a casa seva.

CARLES FARRÉS I PINÓS

HO SABÍEU?

LA CASA DE LA VILA

Repassant el llibre de Francesc Marcé i Sanabra **Hospitalencs d'ahir**, per tal de escriure la portada d'aquest mes de febrer, vaig tenir l'agradable sorpresa de trobar-hi unes notes sobre l'acceptació del llegat que el senyor Rossend Arús va fer a l'Hospitalet per construir una nova i digna **Casa de la Vila**.

Això va ser un esdeveniment important en la història de la nostra ciutat i estaria bé que tothom el conegués.

D'aquest llibre, que és el número 8 de la col·lecció *La Medusa*, editat l'any 1994 per l'Ateneu, malauradament (o afortunadament, perquè s'han venut, no sabia dir-ho), no en tenim exemplars disponibles, per tant és una informació una mica privilegiada, i m'ha semblat (amb el permís de l'autor) força interessant per comentar-vos-la, sobretot pels que no n'estigueu assabentats.

DADES DE LA COL·LOCACIÓ DE LA PRIMERA PEDRA I INAUGURACIÓ DE LA NOVA CASA DE LA VILA

El maig de 1894 els hereus de confiança i marmessors de Rossend Arús, Valentí Almirall i Antoni Farnés, van comunicar a la Corporació Municipal de l'Hospitalet la donació del llegat per a la construcció d'una nova Casa de la Vila. En sessió del dia 18 del mateix mes, l'Ajuntament va acceptar i agrair en nom de la població aquesta donació.

El 17 d'agost, en plena Festa Major, acabat el projecte de l'edifici fet per l'arquitecte municipal Francesc Mariné, es procedí a col·locar la **Primera pedra**. El batlle, senyor Joan Herp i Badia, acompanyat de tots els regidors i d'altres personalitats, presidí l'acte.

Dins d'un forat que s'havia fet a la placeta de la Llibertat, lloc on es construiria el nou ajuntament,

col·locaren juntament amb la pedra, una ampolla de vidre amb algunes monedes d'ús corrent, un exemplar de diversos periòdics del dia i una còpia de l'acte de la sessió municipal relativa a aquell esdeveniment. Sense perdre temps –l'onze de setembre següent-, ja començaren els treballs amb un equip de paletes i manobres procedents gairebé tots de l'Hospitalet, dirigits pel mestre d'obres Marià Thomàs.

El dia 24 de juny de 1895 es va procedir a la inauguració oficial del flamant edifici, amb la presència de l'alcalde i les autoritats pertinents del moment (governador civil, capità general, president de l'audiència, representacions de pobles veïns, regidors, diputats, etc.).

Cap a 2/4 de 2 del migdia, mentre les campanes s'engegaven al vol, va sortir la comitiva de la vella Casa Consistorial –que a partir d'aleshores passaria a anomenar-se **Ca la Vila Vella**- adreçant-se al carrer del *Progrés*, per descobrir la placa que li canviaria el nom pel de Rossend Arús, complint l'acord municipal del

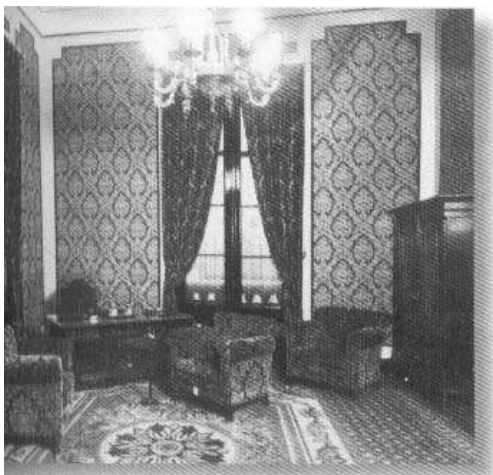
24 de maig. Davant de la nova **Casa de la Vila** el senyor Valentí Almirall lliurà la clau de la portalada principal al governador civil, el qual en nom de l'Ajuntament prengué possessió de l'edifici, que fou beneït per Mn. Francesc Soler, arxiprest de Sant Feliu i delegat especialment pel bisbe de la Diòcesi i, tot seguit al saló d'actes nou de trinca, es celebrà una sessió extraordinària de la Corporació.

Per celebrar dignament la diada es donà a les famílies pobres de la població una almoina en espècie. També es va fer un repartiment de premis als nens i nenes de les escoles, i no cal dir que es va obsequiar les autoritats i invitats amb un esplèndid àpat.

Mentrestant al carrer, la banda de música de la Casa de la Caritat, els Cors de Clavé i el Coro la Llobregat, actuaren contínuament entremig

dels aplaudiments i l'alegria de la gent del poble. També s'obsequià als músics i cantaires amb un bon berenar (truita, tomàquets, olives, pa i vi).

El nou edifici, amb una superfície construïda d'uns 500 metres quadrats, repartits entre la planta baixa i dos pisos, va albergar a més a més de les dependències municipals, unes escoles públiques. La distribució de l'espai es féu de la manera següent: als baixos, a part de les escoles, també s'hi van ubicar el dispensari i els calabossos, el primer pis es destinà al despatx del batlle, el del secretari, el Saló de Sessions, l'arxiu i a despatxos en general, i el segon, a estatge del propi secretari.

El cost total de les obres va ser de **80.000 pessetes**, (ara costaria una miqueta més). Els diaris *La Publicitat*, *La Renaixença*, i *La Campana de Gràcia* del 25 de juny, es feren ressò de l'acte, així com *L'Esquella de la Torratxa* del 5 de juliol que va publicar un dibuix al·legòric d'homenatge a *Rossend Arús*,

Presidint el Saló de Sessions, es va col·locar un retrat de Rossend

Arús, com homenatge i agraïment a la seva donació, que, malauradament, va ser destruït el gener de 1939 pels vencedors de la guerra civil. Val a dir que cap dels consistoris que han passat al llarg de tots aquests anys, s'ha amoinat per restituir-lo.

Deixant de banda qualsevol ideologia política, estaria bé retornar al seu lloc un retrat del senyor Rossend Arús, ja que gràcies al seu gest altruista l'Hospitalet gaudeix d'un edifici digne com a **Casa de la Vila**.

Bibliografia

"Hospitalencs d'ahir" Francesc Marcé

ANTÒNIA CALDÉS

el màgic quimet

els refranys que diu la tieta consol

EL FEBRER, 9 CARES TÈ

BUTLLETÍ INTERIOR INFORMATIU MENSUAL

Edita: **ATENEU DE CULTURA POPULAR**

Pl. Josep Bordonau, 6 – 08901 l'Hospitalet

Imprimeix: Monrós Copi-Foto SA

C/ Roselles, 17 – 08901 l'Hospitalet

DIPÒSIT LEGAL: B-39.626-1981

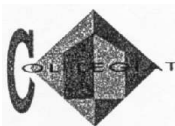
ISSN: 0214-2058

“XIPRERET” fa constar que el contingut de les col·laboracions publicades reflecteix únicament l'opinió de llurs firmants.

Equip de redacció: Antònia Caldés, Carles Farrés, Carme Jorba, Pere Juhé, Valentí Julià, Matilde Marcé.

Col·laboradors: Emili Bona, Antònia Caldés, Carles Farrés, Joan Ferrer, Martí Guerrero, Carme Jorba, Pere Juhé, Valentí Julià, Matilde Marcé, Àngels Pié, Toni Prats, Antoni Royo.

Amb la col·laboració de:

FINQUES J. COSTA

ADMINISTRACIÓ DE FINQUES COL·LEGIADA

ADMINISTRACIÓ DE FINQUES

CONTRACTES DE LLOGUER I COMPRA VENDA

TRASPASSOS • ASSEGURANCES

TRAMITACIONS • GESTIÓ I ASSESSORAMENT IMMOBILIARI

PÈRIT JUDICIAL IMMOBILIARI

Baró de Maldà, 15, 1r. 3a.

Tel. 93 338 64 21

Internet: www.fcosta.com

08901 L'HOSPITALET

Fax 93 338 61 10

e-mail: fcosta@fcosta.com

coloma

merceria
i
llanes

Baró de Maldà, 15

Tel.: 93 337 42 49

08901 L'HOSPITALET

Amb la col·laboració de:

ANUNCI MONRÓS

Ajuntament de L'Hospitalet

Generalitat de Catalunya
Departament de Governació
i Administracions Públiques
Secretaria d'Acció Ciutadana